

درگاه شریعت

محمد جبار پور

فهرست

مقدمه | ۱۵

❁ چرا غرب شناسی؟ | ۱۵

چرا باید تمدن غرب را شناخت؟ | ۱۵

تصور غلط و ناقص از دین محوری | ۱۵

دین محوری در اندیشه امام | ۱۶

غربیتی به نام غربت تفکری شیعه | ۱۶

غربت فکری همان عدم درک جایگاه انقلاب و اقدام ناشیانه افراد می باشد | ۱۷

مهم ترین هدف انقلاب اسلامی در شرایط حاضر | ۱۸

غریب شدن افراد جامعه نسبت به انقلاب اسلامی | ۱۸

فهم تقابل میان غرب و انقلاب، مهم ترین مسئله انقلاب اسلامی | ۱۹

ضرورت شناخت غرب و سیر تطور آن | ۱۹

ضرورت شناخت غرب برای تشخیص راه برون رفت از وضع ظلمانی | ۱۹

فهم ناقص ما از انقلاب، علت عدم درک ضرورت شناخت غرب | ۱۹

تمدن موجود، رهاورد دنیای مدرن | ۲۰

فهم وضعیت موجود، زمینه حرکت به سمت تمدن اسلامی | ۲۰

❁ نحوه آشنایی ما با غرب | ۲۰

پیشینه آشنایی ما با جامعه غرب | ۲۰

پیشینه آشنایی ما با جامعه غرب | ۲۰

گفتمان ژورنالیستی، دربردارنده نگاه غیرعمیق | ۲۱

بازگشت پیشینه آگاهی ما از غرب به روزنامه ها | ۲۱

فلج متولد شدن جریان روشن فکری در ایران | ۲۲

آشنایی ما با پایین ترین لایه های تمدن و فرهنگ غرب | ۲۲

ورود غرب با مفهوم مقدس علم، دلیل عدم ایجاد حساسیت عالمان دینی | ۲۳

❁ غرب به چه معنا؟ | ۲۳

مراد از واژه غرب | ۲۳

غرب به عنوان یک جغرافیای خاص | ۲۳

معنای سیاسی از واژه غرب | ۲۴

غرب به مثابه جریانی فکری - فرهنگی | ۲۴

جوهره اندیشه، منشأ تقسیم بندی فکری - فرهنگی غرب | ۲۵

- تفاوت جوهره اندیشه خدامحور و انسان محور | ۲۵
- نسبت بین عالم و آدم در مکتب اومانیسم | ۲۶
- دخیل نبودن موقعیت جغرافیایی در مفهوم فکری - فرهنگی غرب | ۲۶
- مسیر زندگی اجتماعی بشر در غرب بعد از رنسانس | ۲۶
- انقلاب فرهنگی و جاری کردن حکومت انسان محور، مهم ترین محصول تغییر غرب در زندگی بشر | ۲۷
- مراد حقیقی از غرب، نوع تفکر و عمل تاریخی | ۲۷
- غرب؛ غروب حقیقت قدسی و ظهور بشری | ۲۷
- نفسانیت، ماهیت نظام غرب | ۲۸
- تکیه بر حس استقلال طلبی بشر، معنای درست نفسانیت | ۲۸
- ارتباط دادن عقلانیت به عالم وحی، لازمه ایجاد تغییر بنیادین | ۲۸
- تقابل نفسانیت با معنویت و روحانیت | ۲۹
- تقابل نفسانیت با معنویت و روحانیت | ۲۹
- فلاسفه جدید اروپا، شاگردان مکتب دکارت | ۳۰
- جهان غیرخدایی، اصل واحد جهان بینی تمامی مکاتب غربی | ۳۰

تاریخ تمدن جهان | ۳۱

- رنسانس، توبه از عهد با دین در قرون وسطی | ۳۱
- رنسانس، بازگشت به اندیشه یونان و روم باستان | ۳۱
- ❁ دوران یونان باستان | ۳۲
- یونان، ریشه فرهنگی غرب مدرن | ۳۲
- اوضاع فرهنگی و اقتصادی یونان | ۳۲
- فراموش کردن ارزش های اخلاقی در یونان، نتیجه کم رنگ شدن و سقوط نگاه معنوی و دینی | ۳۳
- عقیده یونانی ها درباره خدایان | ۳۳
- ضعف اعتقادی به «میت» ها، مهم ترین پیامد فرهنگ تجارت مسلکی یونانیان | ۳۴
- برده داری، از عوامل رشد اقتصادی یونانی ها | ۳۴
- ایلیاد و ادیسه، تلاشی برای جلوگیری از فراموشی میت ها | ۳۴
- مهم ترین نکته دوران میتولوژی | ۳۵
- آرای پارمنیدس، آغاز عقلانیت غیرملتزم به وحی | ۳۵
- اوضاع اندیشه در یونان | ۳۵
- ترکیب عقل و انفعالات نفسانی و تابعیت این دو از روش در همه امور | ۳۵

- نسبی‌گرایی، منشأ پیدایش شک در جامعه یونان | ۳۶
- بقراط، اثرگذارترین فرد در زمینه تحول علمی در یونان باستان | ۳۷
- اوضاع اجتماعی یونان | ۳۷
- اوضاع اجتماعی یونان، اسفناک‌ترین در دوران باستان | ۳۷
- سقراط، افلاطون و ارسطو و تلاش در جهت کاهش آشفتگی اوضاع جامعه یونان | ۳۸
- ❁ دوران روم باستان | ۳۹**
- انحراف‌های فرهنگی روم باستان | ۳۹
- ❁ میلاد حضرت مسیح | ۴۰**
- دگرگون شدن ابتدال فرهنگ روم باستان با آمدن حضرت مسیح | ۴۰
- اندیشه‌های حضرت مسیح، خطری برای بقای تمدن روم | ۴۰
- نفوذ مسیحیت از عامه مردم تا شخص امپراتور | ۴۱
- منشور میلان، مجوز رسمی برای تبلیغ مسیحیت | ۴۱
- تسخیر روم توسط مسیحیت | ۴۱
- ضرورت تولید نرم‌افزارهای اندیشه‌ای متناسب با هر نگاه تمدنی | ۴۱
- دوره گسترش و نظام‌مندی مسیحیت و کلیسا | ۴۲
- نقش آموزه‌های مسیحیت در تربیت انسانی رومیان | ۴۲
- تقسیم روم به شرقی و غربی | ۴۳
- ❁ دوران قرون وسطای اول | ۴۳**
- کلیسا، تنها نماد باقی‌مانده از روم باستان | ۴۳
- کلیسا، عهده‌دار علم و فرهنگ و تمدن | ۴۳
- وضع پوشش مردم از سده چهارم تا نهم میلادی | ۴۴
- کلیسا، مرجع حل اختلاف مردم | ۴۴
- تأسیس جامعه روم باستان متناسب با تفکر دینی مسیحیت | ۴۴
- از رونق افتادن تجارت در دوران قرون وسطی | ۴۵
- وضعیت اقتصاد و سیاست در دوران قرون وسطی | ۴۵
- نظام آموزشی دوره قرون وسطی | ۴۵
- سه ضلع مثلث تغییر در دوره اول قرون وسطی | ۴۶
- ❁ دوران قرون وسطای دوم | ۴۷**
- روی گردانی مردم از تعالیم مسیحیت | ۴۷
- ظهور طبقه بورژوا، مهم‌ترین حادثه دوران قرون وسطای دوم | ۴۷
- عوامل تغییر در نیمه دوم قرون وسطی | ۴۷
- شکل‌گیری نطفه‌های انسان اومانیستی | ۴۸
- حرکت انسان اومانیستی بر خلاف تعالیم رسولان الهی | ۴۹

زمینه‌های ظهور طبقه بورژوا | ۴۹

محدود شدن تعهد بورژوا به جیب و منافع شخصی خود | ۴۹

تنوع طلبی، مهم‌ترین مشخصه افراد جامعه بورژوا | ۵۰

آغاز پدیده رمان نویسی | ۵۱

تبدیل شدن دین به وسیله‌ای برای معامله | ۵۱

کاهش اثرگذاری کلیسا | ۵۱

خودکامگی پادشاهان، یکی از علل تضعیف کلیسا | ۵۱

اعتراض کشیش‌ها به نحوه عملکرد کلیسا | ۵۲

مسیحیت منهای روحانیت، شعار مارتین لوتر | ۵۲

تغییر در مواد هفت‌گانه کلیسا در زمینه علمی | ۵۲

ظهور فلسفه اسکولاستیک | ۵۳

پاسخ‌گویی بهتر دانشگاه نسبت به نیازهای جدید | ۵۳

مؤلفه‌های جریان مدرن و پست مدرن | ۵۵

جایگاه مهم فیلسوفان در شکل‌گیری عالم جدید غرب | ۵۵

❁ مبانی فلسفی مدرنیته | ۵۵

شاخصه‌های جریان‌ات مدرن | ۵۵

راسیونالیسم (rationalism) | ۵۵

انسان‌محوری (humanism) | ۵۶

اومانیسم، روح غالب عصر مدرن | ۵۶

استیلاجویی خودبنیادانه و نفسانیت‌مدار، جوهر اومانیسم | ۵۶

سکولاریسم (Secularism): | ۵۶

نامقدس و زمینی شدن امور به وسیله سکولاریسم | ۵۷

جهان‌شمولی (Universality) | ۵۷

نمونه‌ای از بحران علم مدرن | ۵۷

بی‌معنایی، بی‌محتوایی و داروینیسم، نتیجه تقلیل‌گرایی | ۵۸

سوبژکتیویسم (subjectivism) | ۵۹

ویژگی‌های سوژه دکارتی | ۵۹

تاریخ فلسفه غرب از دکارت تا هگل، تاریخ بسط و ظهور شتون مختلف سوژه | ۵۹

❁ جایگاه ویژه تکنولوژی در دنیای مدرن | ۶۱

تکنولوژی، مهم‌ترین سرباز لشگرکشی غرب به کشورهای مختلف جهان | ۶۱

نگاه ابزاری صرف به تکنولوژی، مانعی برای رسیدن به حقیقت آن | ۶۱

تکنولوژی، حاصل نسبت استیلاگرایانه و خودبنیادانه آدمی با طبیعت | ۶۱

- قائم بودن تکنولوژی به تفکر مدرن و عقل دکارتی | ۶۲
- ❖ رابطه جریان پست مدرن با مبانی مدرنیته: | ۶۲
- پست مدرن، گامی در جهت ترمیم مدرنیته | ۶۲
- ناتوانی پست مدرن در رهایی از فضای مدرنیته | ۶۲
- ملزومات رهایی از مدرنیته | ۶۳
- ❖ تبیین بستر شکل گیری جریان پست مدرن | ۶۳
- هنر و معماری، بستر اولیه جریان پست مدرن | ۶۳
- سیر شکل گیری واژه پست مدرن | ۶۳
- نقد آموزه های عالم مدرن در حوزه های مختلف توسط اندیشمندان غربی | ۶۳
- بازسازی دنیای مدرن توسط جریان پست مدرن | ۶۴
- وصف مدرنیته با بیان شاعرانه توسط «بودلر» | ۶۴
- ❖ جهت گیری و هدف فلسفه پست مدرن | ۶۵
- ضرورت فهم مدرنیسم برای درک پست مدرنیسم | ۶۵
- سلسله اصول مادر مدرنیسم | ۶۵
- ایجاد شدن اصول مدرنیته به صورت فلسفی | ۶۵
- اشتراک فیلسوفان پست مدرن در بازخوانی اصول مدرنیته | ۶۶
- ❖ اصول فلسفی جریان پست مدرنیته | ۶۶
- نسبی بودن حقیقت: | ۶۶
- نسبی انگار بودن فلسفه مدرن | ۶۶
- انکار حقیقت، از اصول اساسی پست مدرنیته | ۶۶
- انکار واقعیت | ۶۷
- انسان پست مدرن، وانمودی از واقعیت | ۶۷
- بی معنایی عالم | ۶۷
- نیست انگاشتن حقیقت و اصالت دادن به موجود به جای وجود | ۶۷
- شک و تردید | ۶۸
- افتادن در شک، ثمره طبیعی انکار واقعیت | ۶۸
- اثرات سیطره حس گرایی | ۶۸
- پلورالیسم (pluralism) | ۶۸
- تأکید پست مدرنیته بر گوناگونی و کثرت | ۶۸
- بی خودیت (self-less-ness) | ۶۹
- نهی هرگونه «خود» سنتی در پست مدرنیته | ۶۹
- پژوهش در منشأ، کوششی برای مشاهده بنیان نهایی پدیده ها | ۶۹

❁ خصوصیات جریان پست مدرنیسم | ۶۹

- ارائه نظم نوین به ساختار معرفتی بشر | ۶۹
- اهمیت کانونی زبان در گرایش‌های پست مدرن | ۷۰
- محوریت علوم انسانی در پست مدرنیسم | ۷۰
- بحران و تردید، محرک‌های اصلی تفکر پست مدرن | ۷۰
- انحصارطلبی فلسفه‌های ایدئولوژیک | ۷۰
- نگاه جریان پست مدرن به سوژه | ۷۰
- نگاه سوژه‌ای، مسئله‌ای اساسی در اندیشه مدرن | ۷۰
- معانی واژه سوژه | ۷۱
- سوژه‌زدایی، مسئله فوکو | ۷۱
- جایگاه ویژه هرمنوتیک در نگاه پست مدرن | ۷۱
- هرمنوتیک، موضوع فعالیت‌های فلسفی گادامر | ۷۲

تفکر، فرهنگ و تمدن | ۷۳

❁ تعریف تفکر، فرهنگ و تمدن | ۷۳

مراد از تمدن | ۷۳

- گره خوردن تعریف تمدن به معنای فرهنگ | ۷۳
- نیاز به تعریف تفکر برای واضح شدن معنای فرهنگ | ۷۴
- تعریف باطن، نیازمند فهم مفهوم «تنزل» | ۷۴
- ملموس تر شدن تفکر با ظهور در ساحت فرهنگ | ۷۵
- چیستی تفکر | ۷۶
- تفکر، نوع نگاه فرد به عالم و آدم | ۷۶
- دو بُعدی بودن انسان در معارف دینی اسلام | ۷۶
- تفکر الهی و غیر الهی؛ تفکر چندلایه و تک ساحت | ۷۶
- مقام‌های سه‌گانه توحید در معارف دینی | ۷۷
- عینیت بین صفات و ذات الهی و عدم امکان شناخت کنه و حقیقت ذات خداوند | ۷۷
- تقسیم مقام تفکر به الهی و شیطانی | ۷۸

❁ رابطه تفکر، فرهنگ و تمدن با یکدیگر | ۷۸

- عینیت تفکر، فرهنگ و تمدن با یکدیگر | ۷۸
- رابطه دوسویه تفکر، فرهنگ و تمدن | ۷۸
- جهت‌دهی تکنولوژی به زندگی انسان | ۷۹
- تفاوت مبنایی در حوزه فرهنگ، ناشی از نظام تفکری متفاوت | ۷۹
- اولویت و رتبه تفکر نسبت به فرهنگ و تمدن | ۸۰

دلیل انزوای دین به معنای اجتماعی آن در جامعه ما | ۸۱

خنثی نبودن سخت افزار | ۸۱

❁ مقام نظر و مقام عمل به چه معناست؟ | ۸۲

ملازم نبودن نتیجه مقام با مقام عمل | ۸۲

نظرات مختلف در مقام عمل | ۸۳

لزوم کنار گذاشتن تمدن غرب به دلیل جهت دار بودن آن | ۸۳

لزوم استفاده درست از تکنولوژی و تأکید بر جهت دار نبودن آن | ۸۴

مثال نقض برای به هم پیوستگی تمدن غرب | ۸۴

نیازهای فرد و جامعه، عامل اصلی شکل گیری تمدن | ۸۵

نگاه تفکیکی و گزینشی به غرب | ۸۶

تأثیر تکنولوژی در تغییر فرهنگ افراد | ۸۶

جهت دهی الهی و شیطانی | ۸۶

مقصود از جهت دهی الهی و شیطانی در تکنولوژی | ۸۶

ضرورت به وجود آمدن نظام سیاسی و حکومتی مبتنی بر تمدن | ۸۷

ناممکن بودن قبول یا رد مطلق کل غرب | ۸۷

برخورد تفکیکی و گزینشی | ۸۸

اداره حکومت اسلامی، مهم ترین دلیل برای استفاده موقت از سیستم غرب

| ۸۸

ضرورت تعریف نگاه گزینشی در ذیل محور دین | ۸۸

مراد از گزینش | ۸۹

رویکرد دیگر در نگاه گزینشی | ۸۹

نقد این رویکرد | ۸۹

اولین قدم در راه تمدن سازی، ایجاد سلسله نیازهای دینی در جامعه | ۹۰

تأکید بر جهت دار بودن تمدن غرب در نگاه گزینشی | ۹۰

استحاله جوهره تمدنی غرب با اتصال به جریان ولایت الله | ۹۱

خصوصیت های رسانه | ۹۱

ایجاد مدل و نظام جدید در رسانه توسط شهید آوینی | ۹۲

سیال بودن جریان جامعه و حکومت | ۹۳

تمدن، پیکره ای واحد و متشکل از نظام های مختلف | ۹۳

❁ پاسخ به دو شبهه | ۹۴

مسخر بودن طبیعت | ۹۴

جایز نبودن تسخیر طبیعت بر اساس روح استیلاطلبانه | ۹۴

انسان مالک الرقاب هستی نیست | ۹۴

تلاش بشر برای تسلط بر نظام طبیعت در دوران جدید | ۹۴

جامعه مهجوی و تکنولوژی | ۹۴

منشأ غربی یک پدیده نباید باعث وحشت از نتیجه گیری در مقام نظر شود | ۹۵

دوران گذار تمدنی | ۹۵

نورانی شدن، محور جامعه اسلامی | ۹۵

ضمیمه | ۹۷

❖ پیوست اول: سبک زندگی رایج و مبنای هستی شناسی آن | ۹۷

سبک زندگی رایج و مجال نیافتن برای تأمل در علت ها و چرایی آن | ۹۷

آشنایی بیشتر و تأمل در سبک و مدل زندگی خود | ۹۸

شیوه زندگی رایج، الگویی از نظام تمدن غرب | ۹۹

جهان بینی، نخ تسبیح امور متشتت زندگی | ۹۹

تأثیر مبنای هستی شناسانه در نوع فرهنگ | ۹۹

ارتباط مستقیم ساحت تفکر و جهان بینی با سبک زندگی | ۱۰۰

تغییر اولویت ها و نیازها، نتیجه تغییر نگاه انسان به عالم | ۱۰۰

سکولاریسم، مبنای هستی شناسی دنیای مدرن غربی | ۱۰۱

اصالت بخشیدن به هستی دنیوی، مبنای اصلی سکولاریسم | ۱۰۱

تقابل سکولاریسم با نگاه دینی و قدسی | ۱۰۱

راه برون رفت از سبک زندگی موجود | ۱۰۲

پیوست دوم: سبک زندگی ولایی | ۱۰۳

❖ سبک زندگی ولایی | ۱۰۳

اهمیت داشتن اصلی محوری زندگی افراد در نوع سبک زندگی آن ها | ۱۰۳

جاری بودن اصول متناقض بر زندگی بعضی افراد | ۱۰۴

غالبیت فضای فرد، معیار قضاوت برای مدل زندگی | ۱۰۴

انواع مدل زندگی | ۱۰۴

مبنا قرار گرفتن دنیا، تجلی تفکر ملحدانه | ۱۰۴

ویژگی های مبنای تفکری الهی و سبک زندگی دینی | ۱۰۵

سبک زندگی روستایی، زمینه ای مناسب تر برای انجام امور دینی | ۱۰۶

شیب ساختارهای زندگی مدرن به سمت بی قیدی و لادینی | ۱۰۶

مدل زندگی مطلوب برای یک فرد ولایی | ۱۰۷

شهادت، نمونه بارز سبک زندگی ولایی | ۱۰۷

ابعاد سبک زندگی ولایی | ۱۰۸